

Stichting Landelijk
Ongedocumenteerden
Steunpunt

Aan: Ministerie van Veiligheid en Justitie

Rotterdam, 12 maart 2015

Betreft: Internetconsultatie Inreisverbod

Geachte,

Hierbij reageren wij op het voorstel tot wijziging van het Vreemdelingenbesluit in verband met aanpassing van de regels over oplegging en duur van het inreisverbod.

Een licht inreisverbod van 2-5 jr wordt opgelegd aan migranten die hun terugkeertermijn hebben overschreden. Migranten met een inreisverbod krijgen geen visum voor de hele EU. Ze kunnen in de meeste gevallen nog wel een NLse verblijfsvergunning krijgen die vanuit het herkomstland wordt aangevraagd. Aanvragen voor een reguliere vergunning die in NL worden aangevraagd worden niet in behandeling genomen. Verblijf met een inreisverbod in NL is strafbaar.

In 2014 deed het WODC onderzoek naar de toepassing van het inreisverbod¹. De voornaamste conclusie van het WODC is dat een (licht) inreisverbod door uitvoerenden niet als nuttig middel beschouwd wordt om illegaal verblijf te bestraffen of terugkeer te bevorderen. Uitvoerenden leggen lang niet altijd een inreisverbod op wanneer dat mogelijk is, en starten meestal geen strafzaken tegen migranten die met een (licht) inreisverbod in NL verblijven. Migranten met een inreisverbod blijken niet méér tot terugkeer geneigd te zijn dan migranten zonder een inreisverbod.

---

¹ Het lot van het inreisverbod, Een onderzoek naar de uitvoeringspraktijk en gepercipieerde effecten van de Terugkeerrichtlijn in Nederland. WODC 2014

Naar aanleiding van dit onderzoek stelt de staatssecretaris een beleidswijziging² voor. Doel deze beleidswijziging is het bevorderen van de vertrekbaarheid van ongedocumenteerde migranten. Het voorstel omvat drie aspecten:

- verhoging van de standaard-duur van het inreisverbod van 2 naar 3 jaar
- verhoging van de duur van het inreisverbod bij een (klein) strafblad van maximaal 6mnd van 2 naar 5 jaar
- invoering van een 'trap-op – trap-af' systeem: verhoging van de duur van het inreisverbod tot 5 jaar bij langdurig illegaal verblijf en verlaging met 2 jaar indien vrijwillige terugkeer

De voorgestelde beleidswijziging is naar onze mening niet in lijn met de uitkomsten van het WODC-onderzoek.

Nut verzwaring inreisverbod?

Het nut van de voorgestelde beleidswijziging is onduidelijk. Het inreisverbod wordt door uitvoerenden als een zwaar middel beschouwd wat terughoudend ingezet wordt. Als het middel verzaamd wordt, zal dit effect nog meer optreden. Uitvoerenden zullen meer moeite hebben met het opleggen van inreisverboden.

Als een inreisverbod eenmaal is opgelegd, heeft het nauwelijks effect op het gedrag van de ongedocumenteerde migranten. Omdat overtreden van het inreisverbod nauwelijks bestraft wordt, beseffen ongedocumenteerde migranten vaak pas dat ze een inreisverbod hebben op het moment dat ze willen legaliseren.

Hoe langer de duur van het inreisverbod, hoe minder de betrokkene geneigd zal zijn om NL uit te reizen om het inreisverbod 'uit te zitten'. Het inreisverbod kan er toe leiden dat ongedocumenteerden ervoor kiezen om langer illegaal in NL te blijven. Omdat legalisering in NL niet mogelijk is met een inreisverbod, zal verzwaring van het inreisverbod illegaal verblijf eerder bevorderen dan bestrijden.

Consequenties meewegen duur illegaal verblijf

Volgens het voorstel wordt de duur van het inreisverbod afhankelijk van de duur van het illegale verblijf. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de achtergrond van dit verblijf en de mogelijkheden van de vreemdeling om zelf te vertrekken. Zoals bekend bij de DT&V zijn ambassades vaak traag in het afgeven van uitreisdocumenten, als zij dit al doen. Het is niet redelijk om ongedocumenteerde migranten hiervan de dupe te laten worden. Bij het opleggen van een inreisverbod van een bepaalde duur zal dan ook de verwijtbaarheid van langdurig illegaal verblijf een rol moeten spelen.

Consequenties meewegen duur rechtmatig verblijf

In het voorgestelde 'trap-op – trap-af' systeem wordt de duur van het laatste illegale verblijf meegewogen bij het bepalen van de duur van het inreisverbod. Hierbij worden perioden van rechtmatig verblijf tijdens een procedure als illegaal verblijf meegeteld. Dat betekent dat migranten die een aanvraag indienen voor voortgezet verblijf of voor een verblijfsvergunning en deze mogen afwachten (soms zelfs met 'schorsende werking' door de rechter), na afloop van deze

---

² Kamerstuk 33512, Conceptbesluit tot wijziging van het Vb 2000 i.v.m aanpassing regels inreisverbod, 14 januari 2015

procedure met terugwerkende kracht als ‘illegaal verblijvenden’ worden beschouwd. De periode van rechtmatig verblijf is door de ongedocumenteerde migrant niet te beïnvloeden, hij wacht immers op een besluit van de IND en de rechtbank. Deze wachtperiode kan soms aanzienlijk zijn. Het is niet te verdedigen dat deze periode uiteindelijk in het nadeel van de aanvrager meeweegt bij het opleggen van een inreisverbod. Dat zal ook voor de uitvoerenden belastend zijn.

Praktische uitvoerbaarheid aan de grens?

Uit het onderzoek van het WODC komt naar voren dat uitvoerenden het moeilijk vinden om bij uitreis een zorgvuldige afweging te maken over het opleggen van een inreisverbod. In sommige gevallen zien zij ervan af om een inreisverbod op te leggen, omdat de tijd voor een zorgvuldige afweging ontbreekt. In de toekomst wordt het wel verplicht om aan de grens een afweging te maken, omdat de duur van het inreisverbod verminderd wordt bij vrijwillige terugreis (waarbij overigens nog duidelijkheid gegeven moet worden over de definitie van vrijwillige terugreis). Aan de vliegtuigtrap zal dan een berekening gemaakt moeten worden van de duur van het illegale verblijf. Dat is een ingewikkelde kwestie, omdat perioden van legaal en illegaal verblijf, rechtmatig en onrechtmatig verblijf, en verblijf binnen en buiten NL elkaar vaak afwisselen in de verblijfsgeschiedenis van een migrant. Het is niet altijd evident welke perioden meetellen. Een zorgvuldige afweging is aan de grens bijna niet uitvoerbaar. Bij procedures hierover kan een hoorplicht ontstaan, waardoor de migrant naar NL moet komen om gehoord te worden. Aangezien voor de individuele migrant niet is te voorzien hoe de concrete afweging van de duur van het inreisverbod aan de grens zal uitpakken, zal het effect van verlichting van het inreisverbod bij vrijwillige uitreis ook niet optreden.

Consequenties inreisverbod voor inreis in andere EU-landen

Het inreisverbod heeft zowel consequenties voor de mogelijkheid om te legaliseren als voor de mogelijkheid om een visum te krijgen. Deze consequenties treden op voor alle EU-landen. Bij een verblijfsaanvraag in een ander EU-land moet dit land de NLse autoriteiten verzoeken om het inreisverbod in te trekken. Dat wordt een ingewikkelde en tijdrovende procedure, mede omdat deze nog niet in de werkprocessen is opgenomen. Het is daarbij niet denkbeeldig dat NL met haar inreisverbod mensenrechten van migranten schendt, zoals het recht op gezinsleven.

Wij hopen dat u bovenstaande overwegingen wilt meenemen in uw beleidswijziging.

Hoogachtend,

Rian Ederveen
beleidsmedewerker Stichting LOS